

ELEFANT MANDEN

Odense Teater
April Levende

UNDERVISNINGSMATERIALE 2. DEL
ODENSE TEATER 2014/2015

INDHOLD

---

1. INDLEDNING	4
2. OM ELEFANTMANDEN	5
3. HVOR LANGT VIL VI GÅ? - INSTRUKTØR THERESE WILLSTEDT	6
4. EN SCENOGRAFI MÅ GERNE VÆRE GRIM - SCENOGRAF JONAS FLY	7
5. TO SKUESPILLERE FORTÆLLER OM ELEFANTMANDEN	12
6. PRAKTISK GUIDE TIL ODENSE TEATER	16
7. SKOLER OG GYMNASIER I ODENSE TEATER	17

Undervisningsmateriale er skrevet af

LINE HEDE SIMONSEN (Odense Teater)

line@odenseteater.dk

ELEFANTMANDEN

Manuskriptet er skabt i fællesskab af **skuespillerensemblet, Therese Willstedt, Mathias Rosenkrands Bech og Ane Sjølin**

Isenesættelse
Therese Willstedt

Scenografi og kostumer
Jonas Fly

Lysdesign
Mårten K. Axelsson

Lyddesign
Ditlev Brinth

Medvirkende
Dr. Frederic Treves **Peter Christoffersen**
Joseph Merrick, Elefantmanden **Mikkel Lund**
Sunny Jim, portør **Morten Brovn**
Carr Gomm, hospitalsdirektør **Anders Gjellerup Koch**
Dr. Ratcliff **Mads Nørby**
Mrs. Mothershead, Oversygeplejerske **Marie Knudsen Fogh**
Nora, Sygeplejerske **Sofia Saaby Mehlum**
Mrs. Kendal, berømt skuespillerinde **Malene Melsen**
Tom Normann **Klaus T. Søndergaard**
Cirkusdirektører, Læger, Sygeplejersker, Aristokrater, Freaks: **Anders Gjellerup Koch, Klaus T. Søndergaard, Malene Melsen, Morten Brovn, Sofia Saaby Mehlum, Marie Knudsen Fogh og Mads Nørby**
Statister **Timmi Keller Petersen og Claus Odgaard**

PRAKTISK INFO

Store Scene
13. februar - 14. marts 2015

Pris for skoler mandag - torsdag 80 kr.
Billetter bestilles hos Odense Teaters Billetkontor
otb@odenseteater.dk
Telefon 66120052

1. INDLEDNING

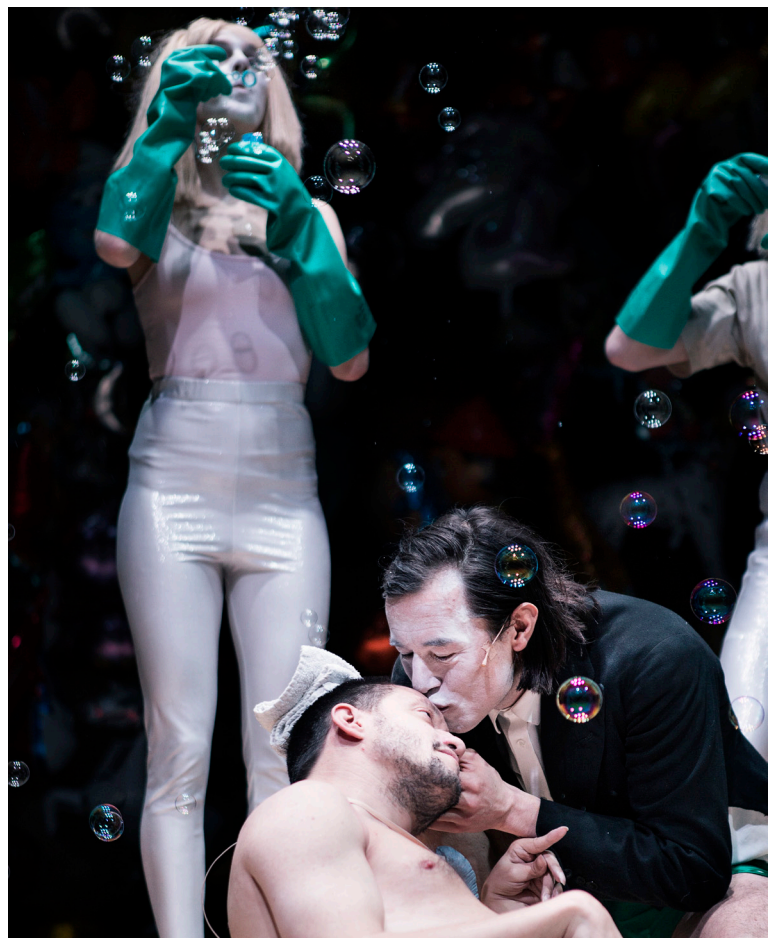
Kære underviser

Hermed 2. del af undervisningsmaterialet til forestillingen ELEFANTMANDEN. Forestillingen er blevet til i en proces med improvisationer og løbende manuskriptudvikling. Læs mere om arbejdet på de følgende sider.

Du kan finde interviews med instruktør Therese Willstedt, scenograf Jonas Fly samt skuespillerne Mikkel Lund og Peter Christoffersen.

Du kan se flere billeder fra forestillingen her: <http://www.odenseteater.dk/presse/elefantmanden>

God fornøjelse

2. OM ELEFANTMANDEN

ELEFANTMANDEN er historien om den unge, fremadstræbende læge Dr. Frederick Treves, der ved et tilfælde opdager den svært deforme mand, Joseph Merrick, der under navnet Elefantmanden vises frem i et omrejsende freakshow.

Det lykkes Treves at få Joseph Merrick væk fra freakshowet og ind på London Hospital, hvor han bliver et medicinsk tilløbsstykke. Treves bliver berømt og beundret for sin fantastiske opdagelse og for at have reddet den stakkels elefantmand.

Under sit ophold på hospitalet viser Joseph Merrick sig at være et både intelligent og følsomt menneske, som drager og fascinerer mange. Alle vil besøge og ses sammen med sensationen Elefantmanden. Treves frygter, at hans nyvundne berømmelse vil blive overskygget af Elefantmandens stigende popularitet. Han bruger alle midler for at bevare sin position og pludselig befinder både Treves og Elefantmanden sig midt i et kompliceret spil om anerkendelse og menneskelig forstillelse. Hvor langt er de villige til at gå?

3. HVOR LANGT VIL VI GÅ?

Therese Willstedt har iscenesat forestillingen ELEFANTMANDEN. Hun er uddannet instruktør fra Statens Teaterskole i 2012. Hun har blandt andet været nomineret til en Reumert for forestillingen RØVERNE af Schiller på Aalborg Teater.

Therese Willstedt har iscenesat ELEFANTMANDEN og fortæller her om arbejdet med og tankerne bag forestillingen.

Hvordan er ELEFANTMANDEN blevet til?

“Den virkelige historie om Elefantmanden, er en historie med mange sandheder og mange løgne. Vi har ladet os inspirere af historien om Joseph Merrick og lægen Dr. Frederic Treves og skabt en fri fortolkning af deres møde. Vi har læst breve, bøger, billedmateriale, avisartikler og forskellige kunstneriske fortolkninger om deres liv. Mange har forsøgt at tage ejerskab over historien om Joseph Merrick, ikke mindst Frederic Treves. I virkeligheden er der mange ting, vi ikke ved med sikkerhed. Der er mange, der har brugt historien om Joseph Merrick til at fortælle en historie om sig selv. Det er noget af det, vores version handler om. Gennem improvisationer, som er blevet filmet, transskriberet og skåret til, har vi fundet frem til vores version af ELEFANTMANDEN.”

Hvorfor er ELEFANTMANDEN en vigtig historie at fortælle i dag?

“For mig er ELEFANTMANDEN en historie om menneskets tilsyneladende ustyrlige trang til at blive anerkendt. Hvor langt er vi parate til at gå i jagten på anerkendelse? Hvor mange grænser er vi parate til at overskride? Hvor langt vil vi gå over andres grænser? Og hvor meget vil vi gå på kompromis med vores egen personlige integritet?

Men det er også en historie om venskab og ensomhed. Om hvordan vi i kampen for at opnå det vi troede, vi ønskede, kan komme til at skære alle, der vil os det godt, væk - og derfor miste de vigtigste ting her i livet.”

Kan du fortælle lidt om den form I fortæller historien i?

“Forestillingen udspiller sig i tre forskellige slags teatre: freakshowet, lægekunstens teater (auditorium) og teatret selv. De tre slags teatre repræsenterer også tre forskellige sociale lag,

som karaktererne ønsker at stige op igennem i deres jagt efter anerkendelse. Vi bruger det at spille skuespil som et virkemiddel og en ramme om historien.

Alle påtager sig en rolle, og går ind i spillet, hvor de prøver at passe ind i den rådende norm. Alle må tilpasse sig spillereglerne i jagten efter anerkendelse. Sådan er det jo også i den verden, som vi allesammen lever i. I mine øjne viser denne fortælling en absurd, og en gang imellem ret grotesk og tragikomisk stræben, som vi alle mere eller mindre er slaver af.”

4. EN SCENOGRAFI MÅ GERNE VÆRE GRIM

Jonas Fly, som har skabt scenografi og kostumer til ELEFANTMANDEN, er uddannet scenograf fra Statens Teaterskole i 2010 og har hurtigt gjort sig bemærket som et stort talent. ELEFANTMANDEN er hans første opgave på Odense Teater.

Det vigtigste er legen
"For mig handler det ikke altid om at kostumer og scenografi skal støtte op om alt det, som skuespillet og ordene allerede fortæller i en forestilling. Scenografien må gerne udfordre og pirre vores sanser og fantasi. Få os til at undre os. En scenografi må også godt udfordre vores æstetiske sans og ikke være alt for pæn. Faktisk må en scenografi gerne være grim, synes jeg. Det kan nogle gange være langt mere interessant kunstnerisk, hvis man i stedet lægger det smukke i andre parametre: I lyden, ordene eller fortællingen for eksempel. Jeg synes, at noget af det vigtigste med teater er, at det er legende og at man som publikum er med i den leg. Det er der teater bliver spændende, fordi det kan tilføre den leg og fantasi, som man måske ikke oplever så ofte i hverdagen. Og i mine øjne er det vigtigt at scenografien er med til at skabe den leg".

En lang proces
"Ca. 1 år før premieren går jeg i gang med mit arbejde som scenograf sammen med instruktør og eventuelt lys- og lyddesigner. Ud fra instruktørens idéer begynder man at arbejde

sig frem mod et koncept. Hvilken spillestil? Hvilken tid skal det foregå i? Hvordan er universet? Og så videre.

I arbejdet med det scenografiske koncept til ELEFANTMANDEN har vi været langt omkring. På et tidspunkt var vi faktisk både i et månelandskab og i et absurd spejlkabinet. Pointen er, at man i de her processer nogle gange skal give sig selv tid og lov til at få de helt rigtige idéer, før man tager en beslutning om, hvor man skal ende. Meget af det arbejde man laver i sådan en proces, ender man ikke med at kunne se på scenen, men det er alligevel vigtigt for at kunne nå frem til det rigtige koncept og rum."

Ca. 5 måneder før premieren afleverer scenografen så sit endelige koncept og tegninger til teatrets værksteder, så de kan komme i gang med arbejdet. Udover konceptet laver scenografen også kostumer. Det vil sige man med kostumetegninger og samtaler med skrædderne arbejder sig frem til de helt rigtige kostumer.

Det scenografiske koncept

"Det scenografiske koncept til ELFANTMANDEN har på en måde to yderpunkter, nogle skarpt optegnede kontraster: Et skrabet og nøgent univers og et totalt overdrevet og vildt cirkus univers. I det skrabeunivers har jeg brugt træfinér overflader, der får det hele til at se rå og håndholdt ud. Og til den vilde og farverige del har jeg brugt en masse folieballoner og konfetti. Det at arbejde med det meget prætentiose overfor det meget uprætentiose, passer godt til historien om Elefantmanden. I ham ligger både "showet", hvor det hele er alt for meget og "tomheden", der er ensomt og nøgent.

Kostumer

"I forhold til kostumerne har skuespillerne nogle grundkostumer som er noget lidt almindeligt tøj, der efterhånden suppleres med de ting, der skaber de forskellige karakterer hen ad vejen. Det kan være en paryk, en fluesmækker, en fjerboa eller andre simple rekvisitter. Til fest og cirkus scenerne er kostumerne til gengæld helt vilde, men det skal man næsten have lov til at lade sig overraske af."

Prøverne

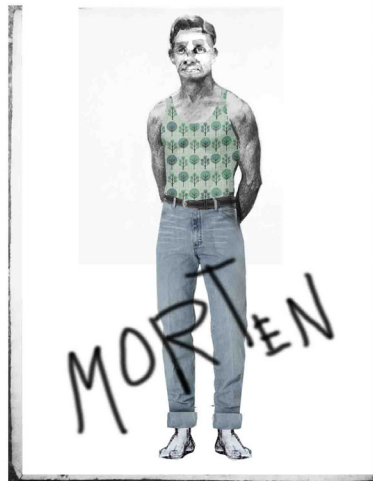
"1-2 måneder inden premieren, starter skuespillerne prøver på forestillingen og produktionen af scenografi, rekvisitter, teknik og kostumer begynder for alvor.

I den periode, op til premieren, er scenografen en form for entreprenør, der holder fast i trådene rundt i huset. Scenografen skal sørge for at de rigtige beslutninger bliver taget. Det kan være lige fra små visuelle detaljer i scenografien til større tekniske beslutninger. Det sker alt sammen i samarbejde med de forskellige værksteder på teatret. Deres ekspertiser er vigtige for scenografens beslutninger.

I denne periode er scenografen også i vid udstrækning til stede i prøvelokalet for at se prøverne, så man kan komme med idéer og rumlige inputs til instruktøren."

På de følgende sider kan du se nogle af Jonas Flys tegninger, modeller og inspirationsbilleder.

Udvalgte kostumetegninger

Modeltegnning af scenen

Malene

Marie

Udvalgte kostumetegninger

5. TO SKUESPILLERE FORTÆLLER OM ELEFANTMANDEN

Peter Christoffersen

Peter Christoffersen er uddannet skuespiller fra Statens Teaterskole i 2009. Han har blandt andet haft opgaver på Det Kongelige Teater og Mungo Park i Allerød. I ELEFANTMANDEN spiller han rollen som Dr. Frederic Treves.

Forestillingen ELEFANTMANDEN er blevet improviseret frem. Kan du fortælle noget om det?

“Det har været en af de vildeste processer, som jeg har været med i. Therese har været rigtig god til at bruge sin egen fantasi og til at få os andre til at bruge vores. Vi har allesammen været med til at skabe forestillingen. Vi har været inspireret af den virkelige historie, men har fortolket historien meget frit. Gennem oplæg fra Therese Willstedt har vi improviseret scener, som så er blevet filmet og transkriberet. Ud af alt det materiale har vi kreeret vores fortolkning af historien”.

Hvordan foregår sådan nogle improvisationer helt konkret?

“I begyndelsen af prøverne kunne Therese for eksempel sige at vi allesammen skulle stå på en række og være showmænd, der forsøgte at sælge vores freaks. Så improviserede vi over det tema lidt og lod det udvikle sig”.

Lægen Treves, som du spiller, er blevet en fremtrædende karakter i jeres version?

“Treves er blevet hovedkarakteren, stykket følger ham på hans rejse. Hvad gør det ved lægen Treves, at han møder Joseph Merrick? Vi møder Treves første gang som helt nyansat på

hospitalet. Han bliver sat til at hente kaffe for de andre læger og nyder generelt ikke den store respekt. Da han møder Joseph Merrick bliver det hans chance for, at blive et navn indenfor lægeverdenen. Udadtil siger han, at han gerne vil hjælpe og kurere Joseph Merrick, men samtidig har han den bagvedliggende motivation, at han vil opad på karrierestigen”.

Hvorfor er ELEFANTMANDEN en vigtig historie at fortælle i dag?

“Jeg synes blandt andet at historien bliver vigtig fordi vi har Mikkel Lund med på scenen. Det betyder, at vi får fat i en essens af historien om Joseph Merrick, som vi måske ellers ville have haft svært ved at vise. Der er kommet nogle dybder med, som jeg ikke havde kunnet gætte mig til. Mikkel er en rigtig god skuespiller og så er det samtidig en omstændighed at han er handicappet. Det skærper hele vores forestilling. Mikkel har et andet konkret forhold til det med at være anderledes og afhængig af andre. Han kender til mange af de dilemmaer, som vi berører i forestillingen på en helt anden måde end vi andre gør. Der er selvfølgelig meget stor forskel på Mikkel og Joseph Merrick, men der er også nogle sammenfaldende omstændigheder. Hvordan tackler man sin afhængighed af andre? Hvordan føles det når andre vil definere hvad der er godt for dig? Det er Treves’ ambition at kurere Joseph Merrick, men Merrick vil slet ikke kureres. Hvem skal definere hvad der er godt for Joseph Merrick? Skal han ikke selv det? Hvad vil det i det hele taget sige at være normal?”.

“Historien handler også om vores berømmtheds-hunger. Fra zero til hero kulturen i realityprogrammerne, hvor det bare handler om at blive set og hørt uanset hvad omkostningerne er. Hvad er vi villige til at gøre for et øjeblikks berømmelse? hvor meget vil vi gå på kompromis med os selv? Både Treves og Merrick går meget langt for at blive anerkendt.”

“Nogle gange glemmer vi også at sætte pris på, at vi lever i et samfund, hvor vi tager os af de svageste og dem der har brug for hjælp. Det er jeg vildt stolt over. Joseph Merrick levede i en tid, hvor der ikke var meget hjælp at hente hverken hvis man var syg eller på anden måde havde brug for hjælp. Merrick havde ikke så mange andre muligheder end at udstille sig selv”.

Mikkel Lund

Mikkel Lund er uddannet fra The Liverpool Institute of Performing Arts i 2002. Han debuterede i spastikerforeningens jubilæumsrevy SÅ STÅ DOG STILLE og har siden haft adskillige små og store roller på tv i novelle- og kortfilm. Han har desuden medvirket i forestillingen ALL MY DREAMS COME TRUE (2014) på Aarhus Teater. Udover at være skuespiller, sanger og entertainer er Mikkel også spastiker.

Rollen som Joseph Merrick er din første rigtige professionelle rolle. Hvordan har du oplevet arbejdet med forestillingen?

“Det har været en meget anderledes proces end jeg har været med til før. Vi har haft rigtig meget indflydelse på historien og karaktererne og det har været meget spændende, men også frygtindgydende eftersom det er nyt for mig at arbejde på den her måde. Det har nærmest været en stor pærevælling af meget fysiske improvisationer og så tekstarbejde. Og så har vi også talt meget om historien og snakket os frem til hvad vi ville fokusere på. Jeg er blevet udfordret rigtig meget på min koncentration. Det er nok svært for alle mennesker at skulle koncentrere sig intenst om noget i 6 timer, men som spastiker har jeg rent faktisk papir på at det ikke kan lade sig gøre. Men jeg har gjort det alligevel.”

“Jeg har haft stor indflydelse på karakteren Joseph Merrick og vores instruktør Therese er virkelig god til at stille skarpe og direkte spørgsmål. Det har været spændende og jeg har fået nogle ting frem i min bevidsthed som

jeg ikke har haft fat i længe”.

Hvordan opfatter du Joseph Merrick?

“Jeg opfatter ham som en type, der bruger forskellige strategier for at kunne klare livet og det at være afhængig af andres hjælp. Han spiller både charme- og offerrollen. Det er nogle strategier som jeg både kender fra mig selv og fra andre handicappede, som jeg kender. Jeg kan bedst lide Merrick når han ikke er så meget offer, så synes jeg bedre jeg kan forsvare

ham. Joseph Merrick levede i en tid hvor fattige og syge mennesker ikke kunne forvente meget hjælp fra omverdenen. Men hans historie handler også om at midt i al håbløsheden er der håb og menneskelighed”.

Hvad tænker du om Treves?

“Langt hen ad vejen er Treves lidt en skurk, men omvendt er det jo ham der får Joseph Merrick ud af det omrejsende freakshow. Treves kan jeg også godt genkende fra virkeligheden. Jeg har mødt mange læger som ham, der gerne vil kurere én og gøre ens liv bedre. Men dybest set er det kun den enkelte der kan vurdere hvad livskvalitet er for ham eller hende. Merrick føler sig lykkelig. Han har ikke lyst til at kaste sig ud i en risikabel operation som Treves vil have ham til. Så vil han hellere have det som han har det og nyde det. Sådan har jeg det også. jeg er glad for mit liv”.

Hvad for nogle tanker kunne du tænke dig at publikum tager med hjem med efter at have set ELEFANTMANDEN?

“Jeg kunne godt tænke mig at folk kommer til at tænke over, at alt ikke er som det ser ud til at være. Man skal ikke skue hunden på hårene. I forhold til mig selv kunne jeg godt tænke mig at komme væk fra et tankesæt der hedder “Ej, hvor er det synd for ham” til at man mere tænker “Hej hvor sejt”. At man mere kigger på mennesket i stedet for handicappet. Det er ligegyldigt, at jeg er spastiker og sidder i kørestol. Det er hvad jeg er og ikke hvem jeg er. Det er så lille en del af det at være mig”.

6. PRAKTISK GUIDE TIL ODENSE TEATER

HVORNÅR SKAL JEG KOMME?

Sørg for at komme i god tid. Når klokken ringer, bedes du finde din plads. Forestillingen begynder præcist og dørene bliver lukket, når forestillingen går i gang for ikke at forstyrre publikum og skuespillere. Hvis du kommer for sent, kan du ikke regne med at komme ind.

HVOR SKAL JEG HÆNGE MIT OVERTØJ?

Tasker og overtøj skal hænges i garderoben. Garderoben er på eget ansvar.

SKAL MAN OPFØRE SIG PÅ EN BESTEMT MÅDE I TEATRET?

Teater er en oplevelse, som du har sammen med mange andre mennesker. Undgå højlydt samtale og sluk for din mobil. Mobilen skal slukkes helt, da en tændt mobil kan forstyrre både de andre tilskuere samt skuespillerne på scenen.

Teater er et samspil mellem scene og publikum. Det foregår live lige foran dine øjne. Det er levende mennesker, der spiller for levende mennesker. Publikum er med til at skabe den rette stemning i rummet, så du må gerne klappe, grine eller græde, det bliver forestillingen kun bedre af.

Fotografering er ikke tilladt i salen.

MÅ JEG SPISE OG DRIKKE I TEATRET?

Madpakker og medbragte drikkevarer må ikke spises i salen eller i teatrets barområde.

Du kan købe drikkevarer i teatrets bar. Drikkevarer og chipsposer må ikke medbringes i salen. Slik må gerne medbringes (brug knitrefri poser). Når du forlader din plads, skal du fjerne eventuelt affald og slå sædet op, så alle kan komme ud.

*Teater er levende mennesker, der spiller
for levende mennesker.*

7. SKOLER OG GYMNASIER I ODENSE TEATER

UNDERVISNINGSMATERIALER

Vi producerer undervisningsmateriale til fem af sæsonens forestillinger. Find materialerne på odenseteater.dk/skoler under menupunktet undervisningsmaterialer.

Allerede nu kan du finde materialer til

SKAMMERENS DATTER
FEST I LØNNEBERG
EN SKÆRSOMMERNATSDRØM
VORES KLASSE
ELEFANTMANDEN

FEEDBACK

FORTÆL OS OM JERES OPLEVELSER.

Lad dine elever skrive anmeldelser af vores forestillinger, tegne en tegning eller skrive en hilsen til skuespillerne. Vi synes altid, at det er spændende at høre, hvad du og dine elever har haft ud af at være i teatret.

Send det til line@odenseteater.dk eller Odense Teater, Line Simonsen, Jernbanegade 21, 5000 Odense C.

TILMELD DIG VORES NYHEDSBREV FOR LÆRERE

Følg med i hvad der sker på Odense Teater for undervisere og skoler i vores nyhedsbrev for undervisere.

Tilmeld dig på odenseteater.dk/skoler

ARRANGEMENTER I FORBINDELSE MED TEATERBESØGET

MØD EN SKUESPILLER

Mød en af de medvirkende skuespillere før eller efter forestillingen. Hør om arbejdet med forestillingen og om at være skuespiller.

Mødet er tænkt som en dialog, så det er vigtigt at du og dine elever har forberedt spørgsmål. Det er en fordel at have læst om stykket og eventuelt arbejdet med undervisningsmaterialet. Skuespillermøderne er gratis.

For booking af skuespillermøder kontakt Line Hede Simonsen på line@odenseteater.dk

RUNDVISNINGER

Hvordan bliver et teaterstykke til? Hvem arbejder på et teater? Hvor prøver skuespillerne? Og hvem syr kostumerne?

Kom med bag tæppet på Odense Teater på en rundvisning. Rundvisninger er gratis, hvis I skal i teatret, ellers koster de 300 kr.

For booking af rundvisning kontakt Peter Whitmarsh på pw@odenseteater.dk

REFUSION

BILLETREFUSION

I mange kommuner ydes der billettilskud til skolers teateroplevelser med børn under 15 år. Kontakt din kommune for at høre nærmere. For eksempel kan alle skoler, også private, i Odense få refunderet 50% af deres billetudgifter. (Det betyder, at du kan få billetter ned til 32 kr.)

TRANSPORTREFUSION

Du kan søge om midler fra Kulturregion Fyn til at få dækket 50% af skolens transportudgifter udover en egenbetaling på 15 kr. pr. elev. Midlerne søges hos Odense Teater. Læs nærmere på odenseteater.dk under menupunktet SKOLER > Refusion.

KONTAKT

For nærmere information og spørgsmål kontakt skolekoordinator Line Hede Simonsen line@odenseteater.dk eller på telefon 63139253